

تذكرة السالكين

(نامه‌های عرفانی آقا محمد بیدآبادی)

علی صدرايي خويي



شرکت چاپ و نشر بین الملل

سرشناسه	:	صدایی خویی، علی، ۱۳۲۲ -
عنوان و نام پدیدآور	:	تذکره سالکین / نوشته علی صدایی خویی
مشخصات نشر	:	تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، ۱۳۹۰.
مشخصات فائوری	:	۱۸۸ ص.
شابک	:	978-964-304-444-2
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	بیادگانی، محمد بن محمد فریق، - ۱۱۸۸ ق.
موضوع	:	ادب، طریقت
شماره افزوده	:	سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۰ س ۲۲ / ۱۸۰۱۲ BP
رده بندی دیویی	:	۳۹۷/۸۹۲۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۲۷۸۸۷۲

شرکت چاپ و نشر بین‌الملل

نام کتاب: تذکره سالکین (نامه های عرفانی آقا محمد پید آبادی)

مؤلف: علی صدایی خویی

با همکاری : پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام

نویت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۰

لیتوگرافی: الوان

چاپ و صحافی: ایمان

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال

ویراستار: هادی آذربایجانی

صفحه‌آرا: نادر شالیان

طرح جلد: پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام

مسئول تولید: شریف شایسته

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۰۴-۴۴۴-۲

دفتر مرکزی:

تهران: میدان استقلال

سمعی جنوبی - پلاک ۲ -

طبقه سوم

تلفن: ۰۲۱ - ۳۳۹۲۲۹۵۹

نمابر: ۳۳۱۱۸۶۰۲

فروشگاه مرکزی:

میدان فلسطین - ضلع

شمال شرق، پلاک ۵ و ۴

تلفن: ۰۲۱ - ۸۸۹۲۱۹۸۰

نمابر: ۸۸۹۰۲۸۳۳

E-mail:

intlpub@intlpub.ir

www.intlpub.ir

همه حقوق محفوظ است. هر گونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، اقتباس در گیمه در مستندنویسی و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست

پیش گفتار ۱

زندگی و احوال آقامحمد بیدآبادی

تولد و تحصیل کمال ۵

شاگردان ۹

۱- میرزا ابوالقاسم گیلانی معروف به میرزای قبی ۹

۲- سید ابوالقاسم مدرس خاتون آبادی ۱۰

۳- احمد همدانی اردستانی ۱۰

۴- سید اسماعیل جزایری ۱۱

۵- سید جعفر و سید محمد تهرانی کاشانی ۱۱

۷- شیخ الاسلام شیخ جعفر لاهیجی ۱۱

۸- ملا حسین سازوی مازندرانی ۱۲

۹- سید صدرالدین کاشف دزفولی ۱۲

۱۰- ملا عبدالکریم اشراق بیرجندی ۱۳

۱۱- سید عبدالله داعی دزفولی ۱۳

- ۱۲ - عبدالله بیدگلی کاشانی..... ۱۴
- ۱۳ - میرسیدعلی میر محمد صادقی..... ۱۴
- ۱۴ - ملا علی نوری..... ۱۴
- ۱۵ - ملا علی اکبر ازهای..... ۱۵
- ۱۶ - آخوند ملا محراب گیلانی..... ۱۵
- ۱۷ - حاجی محمد ابراهیم کلباسی..... ۱۶
- ۱۸ - میرزا محمد باقر نواب لاهیجی..... ۱۶
- ۱۹ - سید محمد موسوی شمس آبادی..... ۱۷
- ۲۰ - سید محمد تقی مستجاب الدعوة خواجهوی..... ۱۷
- ۲۱ - حاج محمد حسن حایری قزوینی شیرازی..... ۱۸
- ۲۲ - آقا سید حسین حسینی قزوینی..... ۱۸
- ۲۳ - محمد رضا طبیب منصور شرابی..... ۲۲
- ۲۴ - میرزا محمد علی بن مظفر اصفهانی..... ۲۳
- ۲۵ - محمد مهدی بن محمد کاظم..... ۲۳
- ۲۶ - شهید میرزا مهدی مشهدی..... ۲۴
- ۲۷ - آقا محمود بهبهانی..... ۲۴
- ۲۸ - ملا مهدی بن ابوذر نراقی..... ۲۴
- ۲۹ - ملا مهدی کرمانشاهی اصفهانی..... ۲۴
- ۳۰ - ملا نظر علی بن محسن گیلانی..... ۲۵
- وفات..... ۲۷
- خانه بیدآبادی..... ۳۱

۳۲..... آثار.....

۳۳..... کتابشناخت نامه‌های عرفانی بیدآبادی.....

نامه‌های عرفانی آقامحمد بیدآبادی

۵۱..... مکتوب اول: راه به سوی قرب حق تعالی.....

۵۷..... مکتوب دوم: نامه به عبدالله بیدگلی کاشانی.....

۶۶..... مکتوب سوم: ای فدای تو هم دل و هم جان.....

۷۰..... مکتوب چهارم: نامه به میرزای قمی.....

۸۹..... مکتوب پنجم: نامه به سیدحسین قزوینی.....

۹۶..... مکتوب ششم: نامه دیگر به سیدحسین قزوینی.....

۱۱۱..... مکتوب هفتم: نامه سیدحسین قزوینی به بیدآبادی.....

۱۱۴..... مکتوب هشتم: پاسخ بیدآبادی به نامه قزوینی.....

۱۲۸..... مکتوب نهم: نامه به سیدمحمد و سیدجعفر کاشانی.....

۱۳۰..... مکتوب دهم: طریق تصفیه قلب و أربعین.....

۱۳۲..... مکتوب یازدهم: نامه به کاشف دزفولی.....

۱۳۳..... مکتوب دوازدهم: نامه محمدعلی قاینی به بیدآبادی.....

۱۳۵..... مکتوب سیزدهم: جواب بیدآبادی به نامه قاینی.....

۱۴۰..... مکتوب چهاردهم: سیر میان مبدأ و معاد.....

۱۴۵..... مکتوب پانزدهم: نامه به محمد مهدی.....

۱۴۷..... مکتوب شانزدهم: نامه به میرزا باقر نواب لاهیجی.....

- مکتوب هفدهم: بنای ایمان و ایقان ۱۵۰
- مکتوب هجدهم: کنز الاسماء یا اوراد موظفه ۱۵۹
- مکتوب نوزدهم: ذره را نومیذی از خورشید نیست ۱۸۱
- مکتوب بیستم: مکاتبه منظوم با نعیم ۱۸۷

پیش‌گفتار

هر که بر دار فنا مردانه پشت پا نزد
غوطه در سرچشمه خورشید چون عیسی نزد
چون صدف در دامن خود گوهر مقصد نیافت
تا به جان بی نفس غواص بر دریا نزد
خون دل شد در بساط سینه‌اش یاقوت و لعل
هر که زیر تیغ چون کهسار دست و پا نزد
هست راهی چون گهر دل‌های سنگین را به هم
نیش‌های خود کوه‌گن بیهوده بر خارا نزد
گرد آن وحشی به جست و جو نمی‌آید به چشم
قطره بیش از من کسی در دامن صحرا نزد
شد ز وصل غنچه «صائب» مشک‌بو باد سحر
وای بر آن کس که دستی بر در دلهان نزد
«صائب تبریزی»

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین .
دنایای مادی با زیبایی‌های ظاهری خود هر لحظه در منظر انسانها جلوه‌ای
نو می‌نماید و هرکسی را در دامی گرفتار می‌سازد. مظاهر گوناگون لذائد و
امکانات دنیایی انسان‌ها را اسیر نموده و نیروهای مادی و فکری برای
بدست آوردن آنها صرف می‌شود. دراین میان انسان‌هایی برای مهار
نیروهای مادی و کسب آزادی به دنبال راه نجات می‌گردند و از ندهای
درونی خود و پیام‌آوران الهی و انفس بزرگان مدد می‌جویند.
کلمات و بیانات عارفان بعد از کلام الهی و کلمات معصومان علیهم‌السلام ،

بیشتر از دیگر کلامها توجه این انسانها را جلب نموده است. سخنان ابوسعید ابوالخیر، مناجات خواجه عبدالله انصاری، مثنوی معنوی مولوی، اشعار حافظ شیرازی و کلمات دیگر عارفان، سالها و قرنهای در نور دیده و انسانها در عصر جدید با اندیشه‌های آنان بیش از اندیشه‌های معاصران خود، انس می‌گیرند. یکی از بزرگانی که اندیشه و کلماتش مورد توجه ارباب نظر قرار گرفته، حکیم الهی «آقا محمد بیدآبادی رحمته الله» است. این حکیم فرزانه در سده دوازدهم هجری محضرش کانون معرفت بود و اندیشمندان زیادی از آن پیمانه معرفت سرکشیدند.

نگارنده با فلت معرفت و علم - به مصداق *أحبّ الصالحين ولست منهم* - در چند سال اخیر اقدام به جمع آوری آثار این حکیم از لابه لای نسخه‌های خطی نموده و تاکنون دو اثر در باره این مرد الهی تقدیم صاحب نظران گردیده است:

۱. تصحیح رساله «حسن دل» آقا محمد بیدآبادی.

۲. نگارش کتاب «آشنای حق» در احوال و آثار و اندیشه‌های آن حکیم. کتاب حاضر موسوم به «تذکرة السالکین»، سومین اثر درباره آقا محمد بیدآبادی است و شامل مکاتبات آن حکیم می‌باشد که از نسخه‌های خطی جمع آوری شده است. این کتاب در دو بخش تنظیم شده است: زندگی و احوال آقا محمد بیدآبادی، نامه‌های عرفانی بیدآبادی.

در پایان از عزیزانی که زمینه چاپ و انتشار این اثر را فراهم نمودند کمال سپاس و امتنان را دارم.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

علی صدرایی خویی

اصفهان - دوازدهم فروردین ۱۳۸۵